

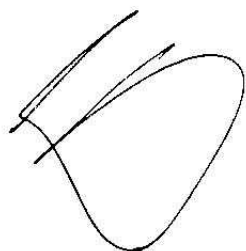
بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةُ الْمُلْكِ

(مِائَةِ آيَاتٍ)

بِه قَلَمٍ

عبدالله اخترنیا

سرشناسه	: اخترنیا، عبدالله، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: سوز ملکی: (ملک سخن)/ به قلم عبدالله اخترنیا.
مشخصات نشر	: تبریز: آشینا: فن آذر، ۱۳۹۷.
م مشخصات ظاهری	: ۲۳۲ ص.: مصور: ۵/۱۳ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	: 978-600-208-051-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: ملک سخن
موضوع	: شعر ترکی آذربایجانی -- ایران -- قرن ۱۴
موضوع	: Azerbaijani poetry -- Iran -- 20th century
رده بندی تکره	: ۱۳۹۷ س ۹۳۶۸ الف/۳۱۴ PL
رده بندی دیویی	: ۸۹۴/۳۶۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۳۹۵۲۳

نام کتاب: سۆز ملکی (ملک سخن)
 مولف: عبدالله اخترنیا
 ناشر: انتشارات آشینا
 ناشر همکار: انتشارات فن آذر
 نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۷
 تعداد صفحه و قطع: ۲۳۲ صفحه - رقعی
 تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
 چاپ و صحافی: لک لری
 قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان
 شابک: ۶ - ۵۱ - ۲۰۸ - ۶۰۰ - ۹۷۸

کلیه مسئولیت مطالب به عهده مولفین بوده و حق چاپ برای مولف محفوظ می‌باشد.
 هرگونه کپی برداری پیگرد قانونی دارد.

فهرست

۲۷	ريا انيله ميشم
۲۹	جاودان سوزو
۳۰	قش تۇخورام
۳۲	جنت بۇغداسى
۳۳	ستلوا
۳۴	ياندېر
۳۵	دارا اسيلماز
۳۶	كاروان داغىلى
۳۸	باغلاتماسام اولماز
۴۰	يارين اليندن
۴۲	عطار اولوب
۴۴	باجى اوغлом محمودين نولمگى
۴۶	قارداشيم حاج محمد على نين نولمگى
۴۸	اتام دور
۵۰	انام
۵۱	دايى اوغлом حجتين نولمگى
۵۳	غزل خانواده گى
۵۵	باغبان
۵۷	عادت اولاجاق
۵۸	از استاد سلمان نور محمدى

۶۰	از شاعر ارجمند داوود نجفی
۶۲	از استاد اکبر عبداللهی نژاد
۶۳	از استاد حسن محمدی
۶۵	از استاد رحیم نجفی طرف
۶۸	از دوست گرامی آقای صفر مکاری
۶۹	ار شاد انلا مه
۷۰	غزلخوان
۷۱	قمار باز
۷۲	یاز دیلار
۷۴	سعادت قوشی
۷۵	غمخانه یاز
۷۷	ایشیقلانمادی نیلوم
۷۸	پروانه سینه
۷۹	قلم
۸۱	دیوانه وار اولدوم
۸۲	هاروت و ماروت
۸۴	چوبانلار
۸۵	وامق و عذرا
۸۷	انیله یه بۆلمز
۸۹	باخان گؤلر
۹۰	اختیار الدن

۹۱	معمای خلقت
۹۲	پروانه یم
۹۳	بستگان گلین
۹۴	شطرنج
۹۵	خار اوللام
۹۶	مرجانی
۹۷	سرانجام
۹۸	کونول
۹۹	برتر یار ادیب
۱۰۰	الوان اولار
۱۰۱	سنلر ساراسی
۱۰۲	عیسی آدینا
۱۰۴	انتظار
۱۰۶	صفاسی وار
۱۰۸	راحله
۱۰۹	قارالی گوزوم
۱۱۰	رسوا انله مه
۱۱۱	مشاقیم
۱۱۳	رقص سماع
۱۱۶	انیله سین
۱۱۷	پیمانه تاپولماز

۱۱۸	گۆردوم
۱۱۹	سلیمان اوزوگو
۱۲۱	اسراریم منیم
۱۲۳	سوزون اوسته
۱۲۴	عار اولسون
۱۲۶	غزاله السین
۱۲۷	پریشان اوللام
۱۲۹	قلعه ضحاک
۱۳۱	پنهانی
۱۳۲	قربانلیق
۱۳۴	آیین مهر
۱۳۶	دوز ممورم
۱۳۷	آموزگار
۱۳۸	یار اولماز
۱۳۹	دولودو
۱۴۰	اعتبارینی
۱۴۱	یازار قلم
۱۴۲	ساغیریمی
۱۴۳	ساتیلار
۱۴۵	گلاب انتدون
۱۴۶	موزه دور منه

۱۴۷	صلىب عشق
۱۴۸	اماندى
۱۴۹	يحيى باشى
۱۵۱	كۆر اوغلى
۱۵۳	اغنياء يۆله
۱۵۶	باغ ھاي معلقە بابل
۱۵۸	عصاي رسي
۱۶۱	آذر اولميشام
۱۶۲	سجدة ابليس
۱۶۵	بۆلميرم
۱۶۶	حاجا گنتمه
۱۷۳	بازار ائله ديم
۱۷۴	عبد منافين اوشاقلارى
۱۷۸	يئديمجى عدددين اسرارى
۱۸۴	داخل اولماسين
۱۸۵	يك دانه سن
۱۸۶	صنعاينوم سنون
۱۸۷	روزگار انتدى
۱۸۹	مسلمانم من
۱۹۱	آه و زاريلن
۱۹۳	نور

۱۹۵	اظہار انلہ مہ
۱۹۶	پوزاق بستانى
۱۹۷	گریان گندیر
۱۹۸	یازاردیم
۲۰۰	یای اوله یون
۲۰۱	فراقه دان
۲۰۳	تالانمیشام
۲۰۴	آختاریرام گل
۲۰۶	احسان وئردی
۲۰۷	دوران گزور
۲۰۸	قلبیمده
۲۱۰	خلقت آدم
۲۱۲	اثرانیلر
۲۱۴	تاکسی چی لار
۲۱۷	نظر گندر
۲۱۸	جانان آپارا
۲۱۹	خارانيله ییوب
۲۲۰	رخسارینی
۲۲۱	دوباره یازیم
۲۲۲	صیاد
۲۲۳	خزه للر

۲۲۴	اولسون
۲۲۵	ساقى مستان
۲۲۶	نيلوم
۲۲۷	داغلار
۲۲۸	اختر

www.ketab.ir

« مقدمه »

بنام آنکه بر ما فکرت آموخت

مابا تمام وجودمان اندیشه را ارج می نهیم و اندیشیدن را هم . زیرا بدین باوریم که آنچه انسان را انسان میکند ، اندیشه است و انسان از طریق اندیشه است که میتواند وضعیت خود را در جهان هستی تشخیص دهد و راه را به سوی کمال باز کند ، اگر اندیشمندان عالم در طی قرون و اعصار گذشته به وجود نمی آمدند و راهگسای انسان در مفهوم غیر انتزاعی آن نمی بودند ، تکامل فرهنگی ایجاد نمی شد و زندگی ، شکلی غیر از شکل فعلی پیدا میکرد . سالها بود که در این فکر بودم چرا در شهر مراغه اندیشمندانی چون عبدالقادر ، اوحدی ، دخیل ، ذاکر ، کریمی مراغه ای و ... پیدا نمی آید اما در نقاط دیگر به این جهانشمولی دیده نمی شود؟ تا اینکه سخنان آیت الله سید علی بهنگام افتتاح کتابخانه مرکز بررسی های اسلامی قم پرده از این راز مهم برداشت! او عنوان کرد پس از فاجعه مغول (۶۷۲ هجری) خواجه نصیرالدین طوسی که در سته بازدارنده هلاکو از فساد بیشتر بود. توانست در شهر مراغه چهارصد هزار جلد کتاب فراهم آورد، و با ساختن رصد خانه ، دانشمندانی را که هر کدام به گشت و گذار در آن منطقه گرد آورد و به بازسازی علوم طبیعی و ریاضی و فلسفه و غیره در اذهان آن منطقه به پردازد . لازم به یاد آوری است که بگوید ، در کل تاریخ تمدن که از سه هزار سال تجاوز نمیکند نصف آنرا تمدن اسلامی بخود اختصاص داده است ، خطوط کلی تمدن را چند موضوع جغرافیائی و چند موضوع تاریخی دور زده است. اما انسان اندیشمندی چون خواجه نصیرالدین طوسی که خیابان قدیمی مراغه نیز با نام او عجین است ؛ توان فکری درست

اندیشیدن و درست دیدن را در تبار این مرزوبوم جاویدان کرده است. می توان خواند ز پشت لب او بیگفتار، سخنی چند که زیر لب او پنهان است.

نویسنده کتاب پیش روی شما (ملک سخن) یا سوزملکی؛ بی آنکه ادعای شاعری و نویسندگی کند، بدون چشم داشتی در ۲۵۰ صفحه ای (ژانر) اشعار خود مخاطبینی دارد که باهمان ره آورد ژنی خود قدرت تخیل رادرو وجود دارند.

آنها جماعتی در ناخود آگاه خود این اصل رامی پروراند که انسان دارای تخیل زندگی بهتری دارد. خود نیز با اندیشه شاعری به ادبیات و نقش آن در فرهنگ انسانهای پیرامونی اش نگاه کامل دارد.

اگرچه کتابخوانی و توجه به شعر در حال حاضر در شوربخت ترین وضع تاریخی خود قرار دارد. اکثر جوانان سرشان به تلفن همراهشان است! گفته ی اندیشمندان رادر آن دست به دست می آید. عاقبت یافته شان به دلیل بی اعتباری در آوار شعرها و تصویرها مدفون می گردد.

عبدالله اخترنیا متخلص به (اختر) صاحب کتاب حاضر دریافته است که انسان باید شایسته حیات ملکوتی باشد! او پیدا کرده است که این خصیصه همان (خرد جمعی) است که در همه ابعاد یک نَصَفَت اسلامی جمع است! باید با ایمان و دین ترکیب یابد تا انسان به فلاح و رستگاری رسد! او گفته ی (مارکس و این) را آموخته است که میگوید:

نگذاشته ام هیچ مدرسه ای مانع دانستم باشد او یافته است که اسطوره هائی چون ابوریحان، خاقانی، زکریای رازی، ابوعلی سینا، حتی خود خواجه نصیر فارغ التحصیل هیچ آکادمی نبوده اند!

بلکه شعور داشته اند. اوبا تکیه عقیدتی بر قلم و وعده الهی اش بر حفظ ارزشهای و مایسترون پای می فشارد. و به انسان هائی فکر می کند که چگونه میخ به تابوت فرهنگ و تمدن و معارف بشریت می کوبند.

به این در صحنه بنگرید.

۱ - پیر مرد خمیده قدی رامی بینیم که پشته ای هیزم یا خار به پشت لنگ ، لنگان راه می رود از نال به زور و نمیر خود قانع و خرسند است ؛ هر قدمی بر می دارد دانه شکری می خورد به دزدی می کند ، نه هیزی نه چشمش به ناموس دیگری است ، نه بیش از حد خود انسی توقع دارد .

۲ - در این وادی کسی را می بینیم که بر اتومبیل لوکس میلیاردی سوار است خانه و حقوق و زمین و شرکت و درآمد بانکی و رانتی نجومی دارد! و هر لحظه (هل من مزید) می طلبد! اما از بیت المال دزدی می کند!

اما زمانی که گرفتاری او می رسد ، انوقت به عجاز اخلاق و تعالیم مذهبی پی می بریم! ناچار پیش خود حساب می کنیم که گرفتار و تفنگ و پلیس و بالاتر از همه وجدان اخلاقی برای یک روز نباشد؟

تکلیف جامعه ی بشری چیست؟

جبرائیل آن مقرب ترین فرشته ی درگاه الهی را خصلت تمام یار دیدم او علاوه بر داشتن اختیارات هرگز پا از اختیارات خود فراتر نگذاشت .

اندیشه های آئینی موجود بستر اشعار اخترنیا که به زبان مادری سروده شده خصلت لازم به جامعه آموزه های دینی را تذکر میدهد ؛ اومی گوید:

یارب بۆلورم دیلده کی گفتار سنوندور
 یوخ منده توان قدرت افکار سنوندور
 بو باشلانیشا اولدو الف لام مبارک
 هم دایره هم نقطه پرگار سنوندور

پرداخت استادانه او به قداست عدد ۷ در مسیر آموزه های دینی ، مراوده
 و مکاتبه با شاعران و نام نسل ، پرداختن به نگارش سوگنامه در فقدان عزیزان
 درجه اول خانواده ، در خواهرزاده او را به عالی ترین درجه شاعری می
 رساند. زیرا در تاریخ ادبیات ، به که خواجه نصیر الدین مطالب شرح اشارات
 ابن سینا را در وضع روحی سخت و شرایط زندان آن روزگار نگاشته است.
 حتی او گفته است زمانی بر من نگفت ، در زندان از چشمانم اشک نریزد، دلم
 پریشان نباشد. اندیشه های شعری و نگارش می این انسان خود ساخته ما را
 بر آن داشت که بگوئیم انسان را اندیشه اش انسان می کند مخصوصا از نوع
 آزادش! که خود مقوم انسانیت اوست. برای او توفیق آرد و رزق دارد و میگوید:

تا آفتاب می رود و صبح می دمدم
 عاید به خیر باد صباح و مسای تو

ارومیه : محمدصادق امجدی
 عضو آذربایجانین مدنیت اوجاقی